

Haarlemmermeer

Haarlemmermeer

'Wat hebben we hier veel van elkaar geleerd'

Paul van der Kooij
p.van.der.kooij@landbouwmedia.nl

Hoofddorp • Een ander was misschien allang gillend weggelopen. De vliegtuigen die, niet eens zo hoog boven de hoofden, van en naar de Kaagbaan snellen. De A4 die, op een kilometer afstand, snelje inrijker wordt. En dan ook nog die plannen voor een groot logistiek centrum in de buurt. Niet alleen tussen haar boerderij en de snelweg, maar ook tussen de bebouwing langs 'haar' Rijnlanderweg. Maar Marianne van Arkel zag juist kansen. Want ook voor bedrijven kan en wil ze van alles bereiken. Zo kunnen de mensen die daar werken, een dagje meehelpen. Of, tijdens hun lunchpauze, wat noten plukken of kopen. Ook vergaarden bleek een bijzondere ervaring in de stal met eindeloos hoog, houten dak met spinnewebben. „Niet zo gelikt.“ Kansen zien. Meedoelen in een veranderende omgeving. Het zijn bij Marianne geen abstracties. Toen ze hoorde hoe er vlak achter de stallen, een snelle, onbelemmerde vrachtwagenroute naar Schiphol zou komen op een flinke dijk, wist ze direct: „Op de zonnige zuidhede-

vel planten we druiven.“ Ze dacht ook nog lang dat projectontwikkelaars haar en haar plek 'gewoon nodig hebben'. Want, zo redeneerde ze, 'hier kunnen die de mix maken. Wat zij onder duurzaam verstaan is vaak een technisch of milieutechnisch verhaal. Hoe ze een nieuw gebouw neerzetten. Hier is cultuurhistorie, hier wonen en produceren mensen.' Dat dat produceren steeds meer een kwestie van wat vierkante meters langs de Rijnlanderweg zou worden, was voor haar geen probleem. Integendeel, haast.

Menselijke maat
Massaproductie is nooit haar ding geweest. Ze gelooft juist in de menselijke maat. Zeker in de landbouw werkt die aan alle kanten mooi door, is haar ervaring. Zo kan de klant er - niet ver van huis of bedrijf - onbepaald waar kopen. Of de sappen, jams, ingemaakte en gewekte groenten waar De Vogel steeds meer bekend om ging staan. En dat laatste dankt ze ook weer aan de mensen die er komen werken. „Want iedereen draagt dingen bij, vaak op onderwerp. De openheid, de ander dat. En zo hebben we niet alleen de mooiste moestuin, maar ook de lekkerste producten. We hebben deze winter zelfs een spinursus gevolgd en

Marianne van Arkel bij de hoeve die ze binnenkort verlaat. Inzet: de Rijnlanderweg van de toekomst. FOTO UNITED PHOTOS/REMO VAN DER KRUIS/ARTIST IMPRESSION SADC

lerden daar niet alleen vilten en wol verven, maar ook hoe je bij het scheiden van de vieze wol kunt scheiden.“ De hulp op de boerderij komt uit verschillende hoeken. Er zijn zorgcliënten die met het ritme van de seizoenen psychische problemen of verslavingen te lijf gaan. Maar ook vrijwilligers die zinnig werk zoeken nadat ze hun baan verloren en niets anders konden vinden. Sommigen moeten achter de broek

worden gezeten, anderen juist afgereemd. Oppervallig gezien lijkt het simpel. Schapen die, na het eten van gras, zorgen voor mest in de moestuin. Het onkruid uit die moestuin dat naar de kippen gaat, die er extra smakelijke eieren van maken. Enzovoorts. Maar (zorg)boerin Marianne weet dat dergelijke 'kringlopen' dieper wortelen: overal komt de mens bij kijken. De mens die samenwerkt met een

ander. Die één wordt met plant en dier. De onder de rook van Schiphol tot rust en gezond eten komt. In het laatste bestemmingsplan dat ze zag, had 'De Vogel' nog keurig een plekje. Vorig jaar merkte ze dat dingen waren veranderd. „Wat er precies achter zat, weet ze niet. Maar de gemeente liet de hoeve taxeren. Marianne, die dolgraag wilde blijven, deed tot tweemaal toe een bod. Toen ook het tweede bod te laag leek, deed de

projectontwikkelaar een suggestie die haar duidelijk maakte hoe ver werelden uit elkaar kunnen liggen. „Om het gat te dichten, begon hij over een stuk land tussen de besenstuint en een slootje iets verderop. Want, zo was hem opgevallen, daar deed ik toch niks mee.“ De boerin had juist bedacht dat op die plek een nieuwe moestuin kon komen wanneer ze het honderd bij honderd meter oude geval, verderop langs de weg, moest opgeven.

„Hij suggereerde ook niet alleen te leveren aan restaurants als Vork & Mes en Den Burgh, maar ook om er centje te beginnen. Want dat zou een beter businessmodel hebben.“ Want ja, hoe waardevol ze haar eigen model ook vindt en hoe aardig ze zichzelf tot nu toe ook bedruip, het was inderdaad niet genoeg om de prijs te betalen die ze zo geliefde hoeve blijikbaar waard was geworden in het Haarlemmermeer van 2014. Of, zoals ze

dat noemt, 'waardens staan tegenover waarde'. En dus rest haar niet veel meer dan 'een strik te doen om de afgelopen tien jaar' en iedereen te bedanken. „Want wat hebben we hier hard gewerkt en een plezier gehad. En wat heb ook ik veel geleerd. Van gel en marmelade maken tot nooit met lege handen lopen, kijken en zien.“ Op naar Nieuw-Vennep, waar de vliegtuigen iets hoger overkomen.

Vijf generaties Van Arkel, van Huibert tot Marianne

Hoofddorp • Hoeve 'De Vogel' is van 1895. Vanaf 1904 pachtte Jan van Arkel - bekend als 'Jan den Duvel' - het. Zoon Huibert vormde de tweede generatie en diens zoon Meeuwis de derde. Toen was het wederom tijd voor een Huibert - ook wel Bert genoemd. Hij is de vader van de huidige bewoner Marianne en zijn hart lag bij de landbouw wereldwijd. Zo hielp hij granen te ontwikkelen voor de tropen. Hij kwam weer op de hoeve wonen toen de kinderen naar school moesten en opa eraf wilde. Marianne was zeven toen het gezin terugkeerde uit Egypte - na eerder in Oeganda en Kenia te hebben gewoond. Na haar studie in Wageningen,

werd ze zelf ontwikkelingswerker. Ze zat onder meer in Ethiopië. Toen ze begin deze eeuw terugkeerde naar Nederland, was pa het huis al uit. Toen een broer en zijn vrouw ook vertrokken, was ze blij dat het tijd voor haar en haar ideeën was. Zo vond ze het maar niets dat de schuren vooral werden verhuurd als opslagruimte. Die caravans, bioscoopstoelen en spellen van timmeral frustreerden haar agrarische plannen. In de loop der jaren was de familie soms eigenaar van De Hoeve geweest, soms ook pachtte ze: „Het was maar net of er geld was.“ Marianne's vader verkocht hoeve en land in 1999 aan de gemeente. Die bood pacht voor beperkte duur.

Hoeve De Vogel in 1914, met Huibert van Arkel en zijn echtgenote Elisabeth Margaretha Breur.

1977: het ventje op tafel is Meeuwis, opa van Marianne.

De ideale brainstormboerderij voor duurzaam bedrijventerrein

Hoofddorp • Hoe 'haar' Rijnlanderweg tussen Geniedijk en Bennebroekweg er over vijftig jaar zal uitzien? „Een beetje zoals de IJweg in Hoofddorp“, denkt Marianne van Arkel. „Maar dan niet met extra woningen tussen de boerderijen, maar bedrijven.“ Volgens het bestemmingsplan dat deze week officieel werd, mogen er de eerste 125 meter vanaf de weg geen hoge gebouwen komen. Ook begreep ze dat er plannen zijn om de weg wat af te waarderen. „Maar eerlijk gezegd heb ik het, sinds ik weet dat ik hier wegga, minder gevolgd.“

Als ze vertelt dat ze verkast, worden sommige klanten 'echt boos' en hoort ze dingen als: „Het gaat maar door, die nieuwbouw. Ook als er al zo veel leegstaat in Beukenhoren.“ Marianne weet dat er tegenwoordig alleen gebouwd wordt als er gegadigden voor een pand zijn. Ze weet ook dat er een projectontwikkelaar bij is gehaald die actief is in het stukje Beukenhoren-Zuid tussen Taurusavenue en Busbaan. Die doet dat zo goed dat de groentekas - die Marianne er tijdelijk mocht neerzetten - binnenkort weg moet. De Delta

Development Group biedt bedrijven nu eenmaal de duurzame kantoorpanden die ze zoeken. Rond Hoeve de Vogel willen Delta en SADC, waarin Schiphol, provincie, Amsterdam en Haarlemmermeer samenwerken, een stap verder gaan. Daar moeten de bedrijven een plekje vinden die de nieuwe economie uitvinden. Een economie waar energie en materiaal niet langer verloren kunnen gaan. Van Arkel: „Ze willen er ook veel brainstormen over nieuwe businessmodellen. En ik heb het idee dat deze boerderij de broedkamer wordt.“

Zorgboerin Marianne van Arkel schuift door

Ruimte voor de graankorrel

Hoofddorp • Komt er weer een klas op haar boerderij, dan denkt Marianne van Arkel weleens: „Een van hen zal maar wethouder ruimtelijke ordening worden. En hij of zij zal maar niet vandaag inzien hoe goed het is om de voedselproductie in de buurt te hebben.“ Dat scheelt niet alleen vervuilende auto kilometers, maar geeft ook het broodnodige gevoel van ruimte. Om de jongste kinderen te laten zien hoe goed het is om de voedselproductie in de buurt te hebben. „Dat scheelt niet alleen vervuilende auto kilometers, maar geeft ook het broodnodige gevoel van ruimte. Om de jongste kinderen te laten zien hoe goed het is om de voedselproductie in de buurt te hebben.“ Dat scheelt niet alleen vervuilende auto kilometers, maar geeft ook het broodnodige gevoel van ruimte. Om de jongste kinderen te laten zien hoe goed het is om de voedselproductie in de buurt te hebben. „Dat scheelt niet alleen vervuilende auto kilometers, maar geeft ook het broodnodige gevoel van ruimte. Om de jongste kinderen te laten zien hoe goed het is om de voedselproductie in de buurt te hebben.“